

جشنواره موسیقی فجر با حضور پررنگ خواننده‌های مشهور به فرهنگسراهای جنوب شهر تهران رسید

ستاره‌های موسیقی در نازی‌آباد

عاطفه جعفری هنرمند گروه فرهنگ

موسیقی انگار جنسش متفاوت از هنرهای دیگر است. فراگیری این هنر که با لحظه لحظه زندگی و روح ما سروکار دارد، یکی از نقاط متمایزش با دیگر وجوه هنری است و آن را تبدیل کرده به آکسیری برای جلا دادن روح آدمی. وقتی وقایع و اتفاقات روزها و سال‌های اخیر را از سر می‌گذرانیم، با خود می‌گوییم ای کاش

همه آمدند

کرونا و درگیری چندساله با آن و بعد هم اتفاقات سال ۱۴۰۱ انگار جان موسیقی را گرفت و همه اهالی موسیقی از این نبودن در صحنه ناراضی بودند اما از ابتدای سال کنسرت‌های زیادی برگزار شد و در جشنواره اسمااا هم اسامی زیادی از خوانندگان پاپ و سنتی دیده می‌شود که حداقل یک اجرا را دارند. علی زندکوبلی، محمد معتمدی، سالار عقیلی، آرون افشار، مسعود صادقلو، علی طلیسچی، آرمین زاغی، اشوان، آرش و مسیح، مهدی احمدوند، سهراب پاکزاد، حمید هیراد و مصطفی راغب و محسن یگانه از جمله خوانندگانی هستند که در این دوره از جشنواره حضور دارند و نشان از این دارد که هنرمندان پاپ و سنتی در اجراهای صحنه‌ای پرقت حاضر شدند و به قول معروف همه آمدند.

امیرحسین سمیعی، مدیترکل دفتر موسیقی که حدودا یک و ماه و نیم است برای این سمت حکم گرفته است، جشنواره اسمااا متفاوت با سال گذشته ارزیابی می‌کند و حضور خوانندگان پاپ را در این دوره مثبت

فرصتی پیش می‌آید و تدبیری بود تا همه مردم ایران در یک جمع باشکوه کنار هم بنشینند و آکسیر موسیقی، روح جمعی آنها را برای لحظاتی آرام کند. قطعا جشنواره موسیقی فجر می‌تواند یکی از این گریزگاه‌ها برای فرار از تشویش عمومی باشد. مدیران موسیقی یک سال فرصت داشتند که فضای اجتماعی ایران را از سال پرتنش خارج کنند و رخصتی که به اهالی موسیقی دادند با اقبال آنها و هنرمندان موسیقی مواجه شد. با نگاهی به جدول اجراهای مختلف، می‌توان تنوع و گستردگی حضور خوانندگان

ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «من موسیقی پاپ را سرچشمه همه جریان‌های موسیقی می‌دانم که می‌تواند از بستر موسیقی ایرانی و موسیقی نواحی ما بهترین محل برای آشتی مخاطب با جریان جدی موسیقی باشد. اصلااا برای معرفی موسیقی خوب به جوان‌ها چه کرده‌ایم؟ ما نباید ورود جریان جدی و تخصصی موسیقی به موسیقی پاپ را نادیده بگیریم. این موسیقی سهم شنیداری بسزایی دارد که باید با اضافه کردن یک نگاه کیفی خوب آن را به نقطه مطلوب برسانیم. برای نخستین بار، بخش قابل توجهی از اجراهای گونه «پاپ»، این نوبت از جشنواره را به فرهنگسرای بهمن تهران توجه‌دهی به تراکم سکنه و نیز جوان بودن ترکیب جمعیتی و جغرافیای پیرامونی این فرهنگسرا اختصاص داده شده است.»

بیش از هزار اجرای صحنه‌ای در سال ۱۴۰۲

در سال ۱۳۹۸، طبق آماري که سیدعباس صالحی، وزیر سابق ارشاد در اختتامیه سی و پنجمین دوره موسیقی فجر اعلام کرد، «۹۲ درصد مردم ایران

این دوره را ببینید. جشنواره موسیقی فجر با ایده‌آل‌ها فاصله زیاد دارد و قطعاً تدبیر و ذکاوت خاصی لازم است که کنسرت‌های موسیقی عرضه عمومی‌تری را در بین مردم ایران به دست آورد؛ اما اگر بخواهیم فقط به این دوره از جشنواره نگاه کنیم، می‌توان گفت که در مقام مقایسه از یک نظر به نسبت جشنواره موازی خودش یعنی جشنواره فیلم فجر پیشتر بوده است؛ اینکه حداقل تلاش شده برای بازگشت هنرمندان موسیقی به جشنواره فجر راه‌پایان نکنند

موسیقی گوش می‌دهند. همچنین میانگین مصرف روزانه ایرانی‌ها در سن ۱۵ تا ۲۲ سال، ۹۲ درصد است. مردم ایران روزانه یک ساعت و ۱۲ دقیقه و در سن ۱۵ تا ۲۹ سال دو ساعت به موسیقی گوش می‌دهند. این آمارها همه نشان از علاقه بسیار مردم به این هنر است. در گزارش‌های مختلف این چند ماه آمارهای متعددی از برگزاری کنسرت‌ها منتشر کردیم و طبق آمار جدیدی که دفتر موسیقی در اختیار روزنامه «فرهیختگان» قرار داده است؛ طی ۹ ماه سال، ۱۲۰۵ اجرای صحنه‌ای، ۲۹۲۴ اجرای صحنه‌ای موسیقی، ۱۸۹ آلبوم موسیقی، ۱۴ آلبوم تصویری موسیقی، ۲۸۳۲ تک‌آهنگ، ۶۰۵۱ شعر، ۱۲ گروه برای اجراهای صحنه‌ای از کشور خارج شده‌اند و ۱۵۳ ناهانتگ، ۶۳ کتاب گویا و ۶ جشنواره برگزار شده است.

عدالت فرهنگی؛ نقطه‌قوت جشنواره

بلیت‌های گران کنسرت‌های موسیقی همیشه یکی از مواردی بوده است که باعث می‌شود مردم نتوانند خیلی از آن لذت ببرند، برای

دبیر سی‌ونهمین دوره جشنواره موسیقی فجر در گفت‌وگو با «فرهیختگان» خبر داد

دوبرابر شدن کنسرت‌های پاپ نسبت به جشنواره پارسال

می‌کنند که چقدر به این سبک نزدیک است.

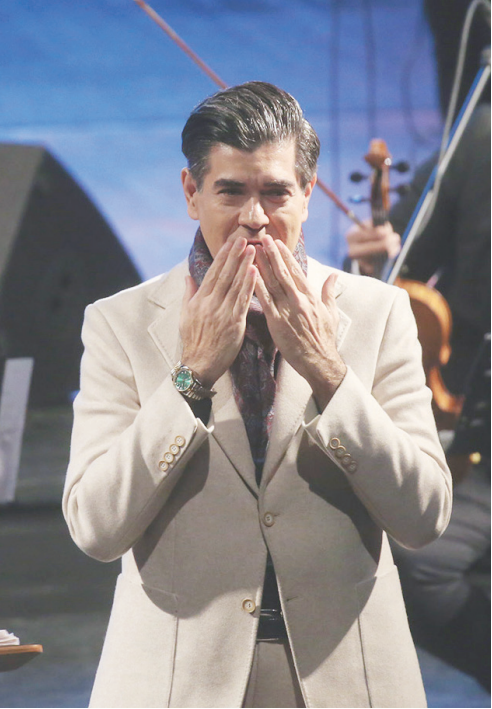
هرکسی که دوست دارد در رقابت شرکت کند آگارش را می‌فرستد تا بررسی شود. کتاب‌هایی که در طول سال به دبیرخانه فرستاده شده است، خیلی‌ها دوست دارند جشنواره رقابتی باشد تا حضور پیدا کنند. البته جشنواره در دو بخش رقابتی و غیررقابتی برگزار می‌شود. ولی ما فکر می‌کنیم بخش رقابتی را باید در دیگر بخش‌ها هم تقویت کنیم و همه بخش‌ها را به جایزه نزدیک کنیم. با اینکه جایزه دیگر با عنوانی دیگر تولید کنیم و اینها را مصوب کنیم، چراکه من معتقدم ما خیلی جایزه در حوزه موسیقی در کشورمان کم داریم. شخصیت‌های برجسته‌ای داریم؛ استاد صبا را داریم، باید یک جایزه به اسم صبا بگذاریم. استادان دیگری داریم در گونه‌های نواحی و موسیقی تلفیقی و کلاسیک و... ما در دوره‌های مختلف می‌توانیم جایزه‌های مختلف و جشنواره‌های متعدد داشته باشیم که خروجی آن در جشنواره موسیقی فجر که کلان جشنواره کشور است و حساسیت بالایی دارد بیاید. این جایز می‌تواند برای کسانی که دوست دارند در جشنواره حضور پیدا کنند به ویژه نسل جوان انگیزه ایجاد کند تا برای یک رقابت تازه‌تر حضور پیدا کنند، چه کسانی که جایزه گرفته‌اند چه آنهايي که نگرفتند. برای همین باید این فراوانی را توسعه دهیم و به فکر همه حوزه‌ها و هنرمندان موسیقی کشور باشیم.

یکی از نکاتی که به جشنواره اسمااا وارد است مردمی بودن آن به نسبت سال‌های پیش است، در این باره توضیح دهید.

اینکه ما در پهنه تالار وحدت اجرای خیابانی داریم، رقص‌های آیینی و بازی‌های آیینی داریم که از موسیقی خراسان هستند و مردم می‌توانند از آن استفاده کنند. یک گروهی از کرمان داریم که به صورت کاپلا و کاپلا بدون ساز اجرا می‌کنند که تداعی‌گر دهه ۶۰ و ابتدای انقلاب اسلامی است. در کنار آن بخش سرود به شکل دیگری را داریم؛ سرود پاپ و مداحی است که در مجموعه آه و آتش اجرا می‌شود و مردم می‌توانند رایگان اینها را ببینند و دیگر اینکه ما اسمااا فرهنگسرای بهمن را انتخاب کردیم که از مرکز هم تمرکززدایی کنیم. این فرهنگسرا، تالار معتزلی در این فرهنگسراست که امکانات ویژه دارد و می‌توان در آن کنسرت برگزار کرد. اسمااا کنسرت ستاره‌های پاپ را در آنجا داریم، نسل قبل‌تر از نسل جدید هم در برج میلاد است که آنها هم معتز و مردم هوادارشان هستند. امیدواریم در سال‌های بعد هم بتوانیم دیگر سالن‌ها را به عنوان توسعه فرهنگی و عدالت‌محوری برای مردم داشته باشیم و هر ساله به یک سری سالن‌های محدود در مرکز شهر بسنده نشود.

این خوب است که فرهنگسرای بهمن اسمااا انتخاب شده، به دلیل اینکه شاید در آن محل مردم بتوانند با توجه به قیمت بلیت‌ها خیلی به کنسرت بروند، برای قیمت بلیت‌ها چه کاری انجام داده‌اید؟

قیمت بلیت‌ها را اسمااا نسبت به سال قبل کاهش دادیم چراکه اعتقاد داریم مردمی که در طول سال به هر دلیلی نمی‌توانند کنسرت بروند - یا به خاطر قیمت بلیت یا دوری مسیر - فرهنگسرای بهمن این امکان را ایجاد می‌کند

و با حفظ رواداری برای بازگشت حضور جمع متنوعی از اهالی موسیقی، به مخاطبان این هنر احترام بگذارند. در گزارش امروز به سراغ سی و نهمین دوره جشنواره موسیقی فجر رفتیم تا بدانیم در بخش‌های مختلف این جشنواره چه خبر است و چه اتفاقاتی قرار است رقم بخورد. گفت‌وگویی با رضا مهدوی، دبیر این دوره از جشنواره داشتیم تا برایمان از اتفاقات خاص جشنواره بگویید و همچنین آماری از ۹ ماهی که در این سال بر حوزه موسیقی گذشت، ارائه می‌شود.

همین است که جشنواره اسمااا برای این موضوع تدارک ویژه‌ای دیده و با شعار عدالت فرهنگی فرهنگسرای بهمن در نازی‌آباد را برای برگزاری برخی از کنسرت‌ها انتخاب می‌کنند تا مردم بتوانند این کنسرت‌ها را درک کنند و البته بهای بلیت را هم کمتر انتخاب کردند تا این مشارکت بیشتر شود.

امیرحسین سمیعی، مدیرکل موسیقی در مورد عدالت فرهنگی و مدلی که برای جشنواره اسمااا تدارک دیده‌اند، در پیامی که برای این جشنواره داده است، می‌گوید: «مردمی بودن و برای مردم بودن برنامه‌ریزی‌ها، فعالیت‌ها و ارائه رویدادهای خرد و کلان موسیقایی است و بر این اساس، سی و نهمین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر، ضمن حفظ و تداوم تجربیات جشنواره‌های پیشین، در راستای تحقق بخشیدن به شعار محوری عدالت فرهنگی و تعادل جغرافیایی، مجموعه رخدادها و توزیع فرصت‌های هنری این جشنواره، علاوه بر تهران، در ۱۴ استان کشور، به‌طور همزمان، به‌ظهور و بروز رسیده است.»

یکی از بخش‌های مهم این جشنواره اجراهای صحنه‌ای در حوزه پاپ است، برای این دوره چه تدارکی دیده شده است؟

اسمااا خوانندگان زیادی در حوزه پاپ در جشنواره حضور دارند. مردم هم از این مورد استقبال کردند. فرهنگ‌سرای بهمن ۲ هزار نفر و سالن میلاد ۲ هزار و ۵۰۰ نفر گنجایش دارد که از همه این کنسرت‌ها استقبال شده است و بلیت‌ها به فروش رسیده است. ما چه بخواهیم چه نخواهیم کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند، بخش مهمی از بدنه جامعه موسیقی کشور را تشکیل می‌دهند. اگر اینها را در عرصه رقابت بیآوریم قطعاً خدمت بزرگی به خودشان و فرهنگ عامه جامعه کرده‌ایم. اگر اینها هدایت شده باشد و با هویت خالص ایرانی پاپ را ببخشیم... ما می‌توانیم با هدایت این کار را انجام بدهیم. با اینکه پاپ و وطنی نیست اما در جشنواره رقابتی برایشان در نظر بگیریم، با کمک اسمااا این حوزه می‌توان خط‌سیر و سیاست‌گذاری برایشان مشخص شود.

موسیقی پاپ ایرانی، بعد از انقلاب شکل خود را پیدا کرده است. بدنه این سبک به قدری وسیع شده که رسانه‌ها را تحت تأثیر خود قرار داده است. تا جایی که تک‌شیراها در گونه‌های مختلف و البته حجم بیشتری در موسیقی مردم‌وار بیشترین وقت مجوزهای مرکز موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسمااا را به خود اختصاص داده است. با توجه به حضور موسیقی پاپ در بخش جنبی جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر در سال‌های گذشته، باید به این بخش از موسیقی کشور نگاه جدی‌تری پیدا کنیم. در کنار دیگر گونه‌های موسیقی ملی ایران، قبل اینکه نگاه جشنواره‌ای به این موضوع باشد باید سعی کنیم موسیقی مردم‌وار با عنایت به ایرانی بودن در راستای سبک زندگی و خانواده ایرانی آن مدنظر باشد. از اصطلاح پاپ ایرانی به جای پاپ استفاده کنیم، چراکه هویت پاپ برای هر کشوری شناسه خود را داراست و در ایران با تنظیم‌هایی از دیگر کشورها به گوش مردم می‌رسد که همانند هجوم دیگر زبان‌ها به آنها زبان معیار فارسی محسوب می‌شود. در مرحله اول باید برای آن جایگاهی قرار دهیم. می‌شود برای سال آینده جشنواره اختصاصی موسیقی تلفیقی با پاپ ایرانی داشته باشیم.

موسیقی پاپ ایرانی جایگاه فراگیر و رسانه‌ای دارد و مردم به این میزان از آن استقبال می‌کنند و از لحاظ اقتصادی هم آورده خوبی نسبت به موسیقی‌های دیگر دارد، باید برای آن شاخص‌گذاری کرد و به آن جایگاه ویژه قائل شد. پس از پایان جشنواره می‌توانیم بهترین آنها را شناسایی کنیم و با حضور چهره‌های شاخص و یرتربشکسوت موسیقی پاپ دهه ۶۰ الگوسازی و نمونه‌آفرینی داشته باشیم. یعنی وجه سومی را با این حرکت استخراج کنیم که آنها را به داور می‌بخشانیم و جایزه خاص و یا جایزه باربد را هم به آنها اختصاص دهیم. نباید این دید را داشته باشیم که پاپ برای سرگرمی مردم و درآمدزایی بخشی از جشنواره است و فقط به دنبال سود بردن از آن باشیم. امیدوارم برای این نگاهی که عرض کردم سال بعد بتوانیم بخش‌هایی از آن را اجرایی کنیم. متأسفانه اسمااا شرایط آن فراهم نیست.